

Обидєнова А. І.,
ст. гр. ОП -33,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Ясінська А. І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ

Забруднення довкілля, погіршення якості природних ресурсів та порушення екологічної рівноваги суттєво погіршують виробничо-господарську діяльність будь якого підприємства, і як наслідок, зростає потреба в забезпеченні інформацією про навколишній стан середовища, про його природоохоронну діяльність та пов'язані із цим витрати. В системі бухгалтерського обліку витрати на охорону навколишнього середовища не знаходять свого відображення на окремих рахунках, а входять до складу інших поточних витрат. Тобто, деякі витрати можна віднести як до основної, так і до природоохоронної діяльності, а інші безпосередньо не належать до екологічних витрат, але прямо пов'язані із забрудненням середовища.

Враховуючи систему управління підприємством і відповідно до нових підходів щодо її формування бухгалтерський облік повинен об'єднати у собі процес ідентифікації, виміру і комунікації екологічної інформації. Це дозволить внутрішнім користувачам ухвалювати управлінські рішення, які б гарантували запобігання екологічним ризикам; а зовнішнім користувачам – отримати інформацію про діяльність підприємства у природоохоронній сфері. Рациональна організація обліку екологічних витрат є системою елементів і засобів оптимальної побудови облікового процесу з метою отримання та надання достовірної, оперативної, аналітичної і якісної інформації для управління екологічними витратами й контролю за використаними ресурсами у сфері охорони навколишнього середовища. Перехід до ринкових відносин потребує впровадження змін щодо природоохоронної діяльності не лише в бухгалтерського обліку, але й в управлінському. Система управлінського обліку екологічних витрат на даний час не забезпечує надійної інформації про їх вплив на діяльність підприємства. Для оцінювання ефективності впровадження природоохоронних заходів необхідно вести облік витрат і результатів їх реалізації. Для ведення такого обліку, на нашу думку, потрібно розробити коди витрат, за допомогою яких є можливість формування окремої статті екологічних витрат та її відображення провадження на синтетичних та аналітичних рахунках.

Отже, можна підсумувати, що впровадження системи управлінського обліку щодо природоохоронної діяльності дасть змогу підприємству удоско-

налити процес для нормування, планування, контролю, аналізу екологічних витрат підприємства та визначення впливу природоохоронної діяльності на основну діяльність підприємства.

Перова Ю.А.,
студ. гр ОПАГ-21з,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Гринів Т.Т.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ВИТРАТ ТА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Виробництво сільськогосподарської продукції останнім часом є одним з найбільш прибуткових напрямків діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств, а фінансові результати від її реалізації заслуговують на поглиблену увагу. У вирішенні завдань подальшого нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції важливе значення має раціонально організований облік витрат та виходу продукції, який повинен забезпечити систематичний контроль за виконанням виробничої програми і економним витрачанням господарських засобів; визначення фактичної собівартості отриманої продукції і досягнення ефективних результатів роботи підприємства.

Основними проблемами, які потребують вирішення в обліку витрат в сільськогосподарському виробництві, є точне визначення поняття та складу витрат, порядок відображення в обліку використаних ресурсів і достовірний розрахунок собівартості продукції. Сільське господарство має суттєві особливості, що впливають на організацію обліку витрат: витрати здійснюються нерівномірно впродовж значного проміжку часу (року), продукцію одержують за рівнем дозрівання культур, як правило, один раз на рік, виникає потреба розмежування витрат поточного року під урожай поточного й майбутніх років, в окремих виробництвах витрати здійснюються одночасно для вирощування багатьох культур. На формування собівартості сільськогосподарської продукції мають вплив об'єктивні природні фактори, тому що при однакових витратах вихід продукції може бути різним [1, с. 5].

Облік витрат на сільськогосподарському підприємстві повинен бути організований за такими принципами: показники обліку витрат і калькулювання собівартості продукції мають бути погоджені з плановими показниками; документування витрат проводиться в момент їх здійснення, відокремлене